

projekat ko-finansira EU

mart 2011 - mart 2013.

PODRŠKA RAZVOJU RURALNIH TURISTIČKIH DESTINACIJA PLANINA RAJAC I VRANICA

Bilten

Broj 2 / 2011-2012

SADRŽAJ

2, 3

Aktuelno u BiH:

Zajednička radionica BB
menadžment,
Studije o potencijalima RT,
Prvi web portal za RT sektor

4, 5

Aktuelno u Srbiji:

Paraglajding platforma i dečje
igralište na Rajcu,
Brošura i mapa o RT ponudi
Ljiga i regiona,
Studijska poseta -Francuska
: RT u praksi

6

Najave:

Kosidba na Rajcu 2012.
2 zajedničke radionice,
Nabavka meteorološke stan-
ice,
Rekonstrukcija kovačnice..

Sadržaj ovog biltena je isključivo odgovornost Međunarodnog Karitasa Belgije i njegovih partnera, i ni na koji način ne predstavlja mišljenje EU.

Bosna i Hercegovina / Vranica

Zajednička radionica - trening veština na temu B&B menadžmenta

Zajednički trening na temu «B&B menadžmenta u ruralnom turizmu» za korisnike projekta u obe zemlje održan je u Fojnici, srednja Bosna, tokom 13. i 14. maja 2012. godine.

Trening je vodila Renata Kosi, stručni savetnik Komore za poljoprivredu i šumarstvo Celje iz Slovenije, ustanove sa kojom Caritas BK BiH ima dugogodišnju uspešnu saradnju. Ukupno 16 korisnika iz Srbije i Bosne i Hercegovine imalo je priliku da u dva dana učestvuje na teoretskim predavanjima i praktičnim radionicama.

Teme prvog radnog dana su bile: Očekivanje potrošača, Komuniciranje s gostima, Prvi utisak, gostoljubivost, Priprema stolova za doručak i večeru sa praktičnim radom.

Drugog dana treninga više pažnje posvećeno je minimalnim kriterijumima smeštajnih kapaciteta ruralnog turizma u Evropi, uređenju dvorišta na seoskom domaćinstvu te promociji ponude i važnosti regionalne gastronomije u ponudi.

Budući da učesnici iz Srbije već imaju dosta iskustva u bavljenju ruralnim turizmom, za domaćine iz BiH ovo je bila i dobra prilika da iz prve ruke dobiju neki savet ili ideju koju mogu primeniti u svom poslu.

Studije o potencijalima razvoja turizma

U sklopu Projekta prekogranične saradnje Srbija - BiH predviđena je izrada dve naučne studije o mogućnostima razvoja ruralnog turizma u ciljanim područjima. Za izradu studija angažovan je Edouard Kopwa Mbaya, stručni saradnik iz oblasti turizma i održivog razvoja. G. Mbaya je već ranije kao pripravnik boravio u BiH što je bio rezultat saradnje Caritas Belgije i Univerziteta u Angeru. Za to vreme izradio je veoma koristan Vodič za realizaciju Puta sira, projekta realizovanog na području planine Vlašić.

Tokom boravka u BiH G. Mbaya, nakon obilaska celog područja opštine Kreševo, razgovora sa akterima u turizmu ove opštine, uradio je Studiju o potencijalima razvoja turizma opštine Kreševo koja uključuje i predloge i preporuke za izradu strategije razvoja u ovom sektoru.

Bosna i Hercegovina / Vranica

Za deo Istočnog Sarajeva, naročito područje sa velikim potencijalom za razvoj ruralnog turizma: Nahorevo, Barice, Crepoljsko urađena je Studija o B&B i ukupnoj turističkoj ponudi područja Istočnog Sarajeva.

Prva studija je završena, dok će druga biti finalizirana do kraja maja 2012. Svrha ovih studija je jačanje konkurentnosti i podrška u profesionalizaciji u RT sektoru u BiH sa posebnim fokusom na planinska područja.

Web portal www.alterural.ba

U sklopu Projekta IPA prekograničnog programa Srbija - BiH, pokrenut je novi web portal [alterural.ba](http://www.alterural.ba) posvećen razvoju ruralnog turizma. Namijenjen je kako turistima, tako i svima koji se bave ruralnim turizmom i profesionalcima u ovoj oblasti.

Implementacija aktivnosti na izradi portala počela je u aprilu 2011. god. a portal je postavljen na internet mrežu 30.01.2012. Reč je o jedinstvenom portalu u BiH na kojem se mogu naći informacije o smeštaju u ruralnom turizmu, aktivnom odmoru i profesionalizaciji sektora.

Ovaj deo projekta urađen je u saradnji sa Alteruralom, Udruženjem za razvoj ruralnog turizma u BiH, koje će i u budućnosti biti zaduženo za održavanje portala i redovno ažuriranje podataka i informacija.

Trenutno se radi na poboljšanju tehničkog aspekta portala a u sklopu stalnog ažuriranja baze podataka, tokom leta će biti i završen rad na terenu pa će se novi smeštajni kapaciteti i nove ponude naći na portalu. Više o samom projektu, ruralnom turizmu BiH, kao i aktivnostima Alterurala možete pronaći na web stranici www.alterural.ba.

Srbija / Rajac

Instalacija paraglajding platforme i dečjeg igrališta na Rajcu

Vrh Rajca sa ružom vetrova za uzletanje paraglajdera, dobio je sada i zaštićeno mesto okupljanja zaljubljenika u ovaj sport.

Sredstvima iz projekta postavljena je adekvatna infrastruktura u vidu drvene nadstrešnice.

Instalacija ove opreme bila je zajednički rad vodeće nacionalne paraglajding asocijacije EOL i srpskog projektnog tima iz Udruženja Seoski turizam Srbije i Caritasa Srbije.

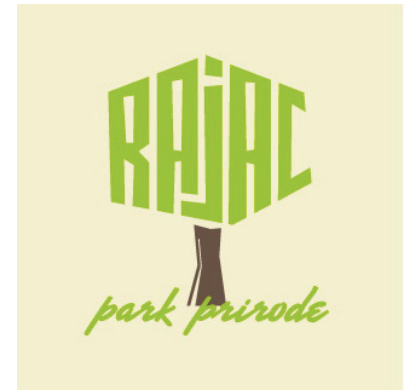
Dečje igralište sa nekoliko sportskih i zabavnih elemenata koji podstiču razvo-

jne i motoričke sposobnosti dece, takođe je po prvi put postavljeno na planini Rajac, u okviru projekta: ljuljaške, penjalice, prepone za preskakanje i kućica za igru. Svi instalirani objekti su od drveta, posebna briga bila je usmerena na adekvatnu bezbednost dece koja će ih koristiti.

Dizajn jedinstvenog logoa planine Rajac

Planina Rajac kao zaštićeno prirodno područje i prepoznata atraktivna turistička destinacija je po prvi put dobila svoj logo, koji će moći da se primenjuje u budućim promotivnim materijalima sa ciljem boljeg pozicioniranja Rajca na turističkoj mapi regiona.

Brošura i mapa ruralnog turizma Ljiga i regiona na Sajmu turizma u Beogradu

I ove godine, međunarodni sajam turizma u Beogradu je okupio različite aktere u sektoru od 23. do 26. februara 2012. g. po 34. put za redom. Turistička organizacija opštine Ljig je uzela učešće gde je na svom štandu promovisala svoju ponudu sa akcentom na seoski turizam i promociju Rajca kao popularne turističke destinacije.

Srbija / Rajac

Tokom četiri dana, posetioci sajma su mogli da se upoznaju sa raznovrsnom ponudom Ljiga i okoline koji su prikazani na štampanom materijalu - mapi i brošuri- urađenim pomoću sredstava projekta:

mapirane su B&B ponude, kuće za odmor, proizvodi i usluge iz agro-turizma, kulturne ponude ili aktivnog odmora u vidu pešačkih i biciklističkih staza Rajca i teritorije na opštini Ljig i šire regiona (opštine G.Milanovac, Valjevo, Kosjerić, Mionica).

Studijska poseta Francuskoj : ruralni turizam u praksi

Od 23-28. maja 2012.god. organizovana je zajednička studijska poseta u Francuskoj.

Lokalno udruženje Savoir, Faire & Decouverte iz regiona Donja Normandija bilo je domaćin dvema grupama iskusnih pružalaca usluga u turizmu na seoskom području obe prekogranične balkanske zemlje.

Normandija je poznata destinacija za ruralni turizam i aktivan odmor na selu. Mala pitoreskna sela nude autentičan ruralni normandijski doživljaj na velikim farmama i domaćinstvima uz brojne profesionalne kurseve sa akcentom na očuvanju prirode i tradicije. et decouvert"već nekoliko godina implementira praktične radionice i kurseve sa profesionalcima na selu, edukativnim farmama, gde se možete obučiti u proizvodnji, zanatima i profesijama na ruralnom području.

Korisnici projekta su imali priliku da učestvuju u nekim o njih itako steknu praktična znanja: pravljenje domaćeg džema, obrada voća, priprema čajeva i jela od raznovrsnog bilja izrada bio-hleba i peciva. Participativni aspekt je negovan sve vreme posete-jedni drugima su postavljali pitanja, vodila se otvorena diskusija kroz razmenu iskustava i problema u radu. Takođe smo posetili i prostorije udruženja Savoir, Faire & Decouverte, par "gites" odnosno ruralnih kuća za odmor u tom delu Francuske.

Najave aktivnosti

Srbija

*Kosidba na Rajcu 2012.

I tokom 2012. g. u julu mesecu takmičiće se kosači na livadama Rajca, uz prateći kulturno-umetnički program i izložbe poljoprivredne mehanizacije, i goste iz regiona BiH, Crne Gore, centralne i istočne Evrope, Azije. Ove godine kao i 2011. organizaciju je finansijski podržala Evropska Unija u okviru Prekograničnog programa Srbija- BiH. Sredstva će biti iskorišćena za najam bine i bolju promociju festivala u elektronskim medijima.

*Instalacija meteorološke opreme na Rajcu

Za paraglajdere bezbedno uzletanje na planini Rajac je nemoguće bez adekvatne elektronske opreme, u vidu meteorološke stanice, koja bi im merila pravac kretanja vazduha, brzinu vetra, vlažnost i temperaturu.

Instalacija ove opreme biće zajednički rad vodeće paraglajding asocijacije EOL i projektnog tima.

*Zajednička radionica u Ljigu - mapiranje B&B klaster destinacija u ruralnom turizmu

Teme o kojima će se upoznati korisnici iz obe zemlje biće: iskustvo na lokalitetu/farmi, prijem gostiju, poboljšanje odnosa domaćin/gost i sl. Sa bogatijim iskustvom, srpski korisnici će bosanskim kolegama preneti kako rade i postojeće probleme praksi sa kojim se sreću. Cilj je preneti nova znanja na 20 početnika u ruralnom turizmu.

www.selo.rs

Bosna i Hercegovina

*Rekonstrukcija kovačnice u opštini Kreševo

Građevinski radovi na rekonstrukciji kovačnice će krenuti po polovine juna meseca. Urađen je projekat, a u toku je odabir izvođača radova. Svi radovi će biti završeni do septembra 2012.

*Nabavka opreme za planinare

Radi se o nabavci individualne alpinističke opreme (sigurnosni konopci i pojasevi, kacige,...) za članove lokalnog Planinarskog društva «Vranica» iz Fojnice, kao najaktivnijeg udruženja u tom delu BiH.

*Završetak aktivnosti na trasiranju i obeležavanju pešačkih staza na planini Vranici

*Zajednička radionica «Lokalni turizam i zaštita okoline»

Zajednička radionica će biti organizovana za predstavnike lokalnih vlasti i predstavnike NVO s ciljem da im se predoče veze između pitanja zaštite okoline, očuvanja prirode i turizma. U sklopu ove radionice predviđena je i akcija čišćenja okoline oko Vranice.

www.alterural.ba

